

Dosarul nr. 3ra-1566/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciana, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” împotriva Biroului Vamal Centru, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea restituirii sumei,

împotriva deciziei din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, fiind menținută hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 09 martie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea restituirii sumei.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că a depus la 05 ianuarie 2017 Biroului Vamal Centru declarația vamală nr. 20701578, pentru vămuirea unui lot de marfa (peliculă din polimeri de clorură de vinil).

La depunerea declarației vamale a declarat valoarea în vamă a mărfii conform metodei nr. 1 „Metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează a fi plătit”, însă pârâtul nu a acceptat valoarea în vamă declarată de reclamant și a aplicat metoda nr 6 „de rezervă” de determinare a valorii în vamă a mărfii.

Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a specificat că la 05 ianuarie 2017 organul vamal a emis un act de inspecție prin care a solicitat acte suplimentare cu privire la declarația vamală privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DVV-1), refuzînd aplicarea metodei nr. 1 de determinare a valorii în vamă.

La 16 ianuarie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a înaintat Serviciului Vamal cerere prealabilă cu privire la anularea actului de inspecție din 05 ianuarie 2017, prin care a fost majorată valoarea în vamă a mărfurilor declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” la 11 ianuarie 2017.

Reclamanta a precizat că urmare a examinării cererii prealabile, la 08 februarie 2017 Serviciul Vamal a remis în adresa reclamantului răspuns prin care a considerat acțiunile organului vamal a fi întemeiate și legale, iar cererea prealabilă fiind respinsă ca nefondată.

S-a indicat că marfa a fost declarată conform metodei nr. 1 de determinare a valorii în vamă, în acest sens organului vamal, i-a fost prezentată declarația privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizată DVV-1), însă Biroul vamal Centru a refuzat vămuirea mărfii conform documentelor prezentate și la 05 ianuarie 2017 i-a înmănat reclamantului fișa-act prin care au solicitat suplimentar:

- Orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor;

- Ofertele de preț (listele de prețuri) a producătorului și vânzătorului;

- Corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului;

- Declarația vamală a țării de export și cheltuielile de transport.

Reclamantul a precizat că solicitările organului vamal privind prezentarea actelor menționate supra au fost respectate, în măsura în care a fost posibil pentru declarant de a face rost de actele respective, prin urmare au fost prezentat următorul set de acte:

- Scrisoarea de transport internațional seria CMR nr. 202120;

- Invoice nr. LT-111516 din 15 noiembrie 2016;

- Copia contractului nr. 201610-02 din 01 octombrie 2016.

Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a menționat că organul vamal nu a acceptat actele prezentate de declarant și în procesul vămuirii a aplicat metoda a 6-a „metoda de rezervă” de determinare a valorii în vamă, majorând valoarea în vamă a mărfurilor pînă la suma de 1557197,10 lei.

S-a indicat că prevederile Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016 permit organului vamal de a solicita acte suplimentare de la declaranți pentru confirmarea valorii în vamă a mărfurilor declarate, însă în acest sens nu trebuie aplicate abuziv de către organul vamal astfel, încât să se solicite acte care nu există, care nu pot fi efectiv prezentate și în rezultat, să se folosească aceste cerințe nesatisfacute drept motiv de refuz în aplicarea metodei nr. 1 de determinare a valorii în vamă a mărfurilor.

Prevederile Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, coroborate cu prevederile Legii cu privire la tariful vamal, trebuie aplicate cu o flexibilitate rezonabilă, cu respectarea succesiunii de aplicare a metodelor de evaluare în vamă.

Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a relatat că în speța dată acțiunile ilegale și abuzive ale organului vamal s-au manifestat prin încălcarea prevederilor legale la capitolul validării declarației vamale nr. 20701578 din 05 ianuarie 2017.

Potrivit controlului declarației vamale nr. 20701578 din 05 ianuarie 2017, efectuat la 09 ianuarie 2017, organul vamal a indicat că datele din documentele prezentate sunt contradictorii, fără a indica concret care anume date din documentele prezentate sunt contradictorii.

A subliniat reclamantul că potrivit actului de control nr. 76 din 09 ianuarie 2017, organul vamal a constatat că în rubricile 15, 16 și 34 din declarația vamală nr. 20701578 din 05 ianuarie 2017 este indicată incorect țara de expediere și țara de origine a mărfii „incorect – China”, „corect – Taiwan”.

Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a specificat că Taiwan (Republica Chineză), este o țară insulară, cu o recunoaștere internațională restrânsă, fiind recunoscută doar de 23 de state, nefiind un subiect de drept internațional din motivul lipsei unei personalități juridice internaționale cu drepturi depline și obligații.

Totodată, Republica Moldova nu a recunoscut Taiwanul drept subiect de drept internațional, aceasta în condițiile în care Republica Moldova deja are stabilite relații

diplomatice cu Republica Populară Chineză, iar ultima consideră că Taiwan este parte componentă a sa și este o entitate separatistă.

S-a indicat că în rezultatul majorării valorii în vamă a mărfurilor, reclamantul a fost obligat să achite suplimentar 196 307,52 lei – taxe vamale.

Solicită Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” anularea actului de inspecție din 05 ianuarie 2017, emis de Biroul Vamal Centru prin care a fost majorată valoarea în vamă a mărfurilor declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Rotaru-Inter” în baza declarației vamale nr. 20701578 din 05 ianuarie 2017 și obligarea restituirii sumei drepturilor de import în cuantum de 196 307,52 lei achitată suplimentar.

Prin hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” împotriva Biroului Vamal Centru, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea restituirii sumei a fost respinsă ca nefondată (f.d. 118, 121-129).

Prin decizia din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, fiind menținută hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central (f.d. 160, 161-180).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei și în consecință a adoptat o hotărîre întemeiată.

Totodată, instanța de apel a precizat că actul de inspecție nr. 20171578 din 05 ianuarie 2017 a Biroului Vamal Centru nu produce efecte juridice, or reieșind din cererea prealabilă anexată la materialele cauzei, rezultă că Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a solicitat Serviciului vamal anularea actului de inspecție din 11 ianuarie 2017, adică declarația vamală cu nr. 2070I1188 din 11 ianuarie 2017.

Astfel, marfa importată la 5 ianuarie 2017 de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER” a fost vămuită/pusă în liberă circulație, cu achitarea tuturor drepturilor de import în baza declarației vamale nr. 2070I1188 din 11 ianuarie 2017, care nu este obiect în examinarea itigiului în speță.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 13 septembrie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca, fiind împuternicit prin mandatul nr. 0804638 din 16 ianuarie 2017 (f.d. 4) a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată recurenta a mai indicat că organul vamal nu a demonstrat că actele prezentate de reclamant nu erau suficiente și în baza căror documente, acte, informații statistice a majorat valoarea în vamă, pentru ambele loturi de marfă.

Organul vamal nu a prezentat instanței de judecată, actele pe care se întemeiază majorarea cu 440375,34 lei pentru declarația vamală nr. nr. 20701578 din 5 ianuarie 2017, iar în rezultatul acestor majorări apelantul a fost obligat să achite suplimentar 196307,52 lei, în calitate de taxe vamale.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data

comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 181), fiind recepționată de către recurent la 16 iulie 2018 (f.d. 189).

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 16 octombrie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Biroul vamal Centru să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale

de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avf, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenteii Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se

vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyanyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „ROTARU-INTER”, reprezentată de avocatul Valentin Roșca se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

/Semnătura/ Svetlana Filincova

Judecătorii

/Semnătura/ Dumitru Mardari

/Semnătura/Nicolae Craiu

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Craiu